

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petsitor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Egész évre . . . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . . 3 > — >	Vidékre postán szállítva:
Negyedévre . . . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . . 5 > — >
Helyben házhoz hordva:	Negyedévre . . . 2 > 50 >
Egész évre . . . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . . 4 > — >	Egyes szám ára 4 kr.

A »Néppárt.«

Soha még Magyarországon nem született egy párt, — pedig a mi országunk a pártoknak termékeny talaja — melynek bölcsőjével annyi ellenség virasztott volna, mint a *néppárt* bölcsőjénél virraszt. A bölcső fejénél ott sunyit a *szabadelvűpárt*, a lábánál a *börze*, jobbról balról a darabokra szakadt *közjogi ellenzék*.

Ugyan minő csoda-szülött lehet az a szegény csecsemő, hogy már a bölcsőben annyi ellensége van? hogy a féltékenység, a rossz akarat, az irigység és a hazugság — mint mondani szokás — egy kanál vize befojtanak — *ha lehelne?*

Mi a fogantatása, mi a születése története annak a pártnak, melynek még mielőtt a bölcsőből kilépett és lángostorát megsuhogtatta volna, annyi ellensége támadt, az *irástudók és a farizeusok között?* . . .

Magyarországon a kiegyezés óta egy szerencsétlen politika, a *külföldet minden áron való utánzás politikája érvényesült*. A mi politikusaink nem nézték azt, vajjon jó-e, avagy rossz-e valamely külföldi intézmény? annak meghonosítását minden uton-módon keresztül hajtották; nyilván azt akarván megmutatni a világnak: hogy a lassu haladásban talán kissé elmaradt nemzetet, mindenáron s egyszerűen föl fogják emelni a modern államok sorába. *Ezt a jó akaratot legalább, kétségbe nem vonjuk.*

De volt és még ma is van, az uralkodó és magát *»liberálisnak«* nevező pártnak egy más, az előbbinél sokkal veszedelmesebb bűne az, hogy a *hatalmat, a kormány képességet, örökének tekintette* és minden tagját olyan várományosnak, kinek egyedül és kizárólag van joga az országot kormányozni, a hatalom előőyeit élvezni; és csak azon kötelessége, hogy Tisza Kálmánt, a pártot vezető főembert, vak engedelmesen kövesse, szóval, hogy *mameluk legyen*. A vezér ellenmondást nem tűrt, elannyira,

miképp az ő uralkodását a történelem bizonyosan — *»alkotmányos diktatúrának«* fogja nevezni.

Értett ahoz és ért még ma is a mester, hogy a pártfegyelem bilincseibe vert mamelukok el ne csüggedjenek: a legtöbbjének — *zsiros fazekat akasztott a nyakába*.

Ezt a pártot szétrobbantani nem volt alkotmányos hatalom . . . A választásokat is úgy tudta mindenkor vezetni, hogy kedves mamelukjainak a mandátumot biztosította . . . Hogy pénzzel, (a felől kivált a magks klérus és zsidó polgártársaim többet tudhatnak mint én) hogy hivatalos presszióval, (ezt meg a vármegyék urai tudják jobban nálamnál) és mindenféle erkölcstelen eszközökkel mentek a választások: azt hasztalan fejtegette a világ! A cél, amint ők mondták, *megszentesítette az eszközöket* . . .

Ez a hallatlan hosszú ideig uralkodó párt roppant pénzt konzummált és hogy ezt megszerezhesse: az allapítók, vállalkozók, szédelgők és börziánerek politikáját: *a merkantil politikát kultiválta*. Megfoghatatlan marad örökre, hogy főuraink és a katolikus fő-, de legnagyobb részben az alpapság is, vakon toltá ennek az alkotmányos diktatúrának, az ő érett vetésein gázoló szekérét! valamint az is, miszerint az ellenzék is valahányszor egy-egy *rést lőttek a hatalom bástyáin*: a helyett, hogy egyesült erővel folytatták volna az ostromot, ürügyet kerestek és találtak *a meghasonlásra*, hogy időt engedjenek a szorongatott várórségnek a rések betömésére.

A merkantil politika ismeretes méregfáiból egy rengeteg erdő burjánzott föl az országban, melynek árnyékában: a földművelés, a kisipar és a szegény ember munkája végképpen elsatnyult nemcsak, de a régi erkölcsöket és a modern kapaskodók erkölcstelen üzelmei, a szédelgések váltották fel . . . A tudás, a jellem, a szorgalom régi pénzeit a protekció valutája váltotta föl: protekció kellett

még ahoz is, hogy valaki — *hivatal-szolga lehessen*.

És midőn már így a tönk szélére juttatta az országot ez a szerencsétlen alkotmányos diktatura, hogy az előtte tátongó örvényt a nemzet, ne nézhesse, ne láthassa: arannyal telt zacskóit csörgette és azt hirdette, hogy — *helyreállította az egyensúlyt*, megcsinálta az aranyvalutát és *Magyarországot Eldorádóvá tette!*

De az aranyak felől mihamar megbizonyosodtunk, hogy — *»nem mind arany az, ami fénylik.«* Hogy a helyre állított egyensúly mérleg-tányérjában, ami keservesen szerzett garasaink vannak; és *azért hiányzik most a szegény ember tarisznyájából a kenyér*. Hogy Eldorádó helyett, ma-holnap paradicsom lesz az ország, melyben az emberek meztelenül fognak járni.

És még így sem telt meg a pohár, még vajaminek kellett következni, hogy — *kicsorduljon* . . . Az eddig egymással békében élt vallásfelekezettek közé, bedobták a gyűlölködés, a féltékenység üszkét nyilván azért, hogy míg a felekezettek egymással czivakodnak, a liberális alkotmányos diktatura feleresztett vitorlakkal háborítlanul haladhasson a boldogság hullámain.

De a közvélemény ismét fölébredt és a büszkén haladó hajóra tüzelni kezdett . . . Utolsó kísérlete volt — és adja Isten, hogy az legyen! — *az egyházpolitikai javaslatoknak, a háborgó hullámokra való kivetése*.

Ennyi balszerencse közt, fogamzott meg a néppárt eszméje. A népnek a létért való küzdelme volt az *apja, a kényszerűség az édes anyja*. Keresztiszülői a korszellem és a népjog istenasszonya.

Még békében nyugszik a csecsemő, de a liberális doktorok, nagy tettekre született hatalmas izmaiból *azt jósolják, hogy óriás lesz belőle*, ki a liberális pártot, a Tisza-Wekerlék érdek-szövetségét, azt a sérhetetlennek hitt alkotmányos diktatúrát, *szétrobbantani fogja!*

És a liberális doktorok félelme nem is alaptalan, mert a mi erős hitünk is az, hogy a néppárt van hivatva arra, hogy az álliberális méregfái által megfertőzött levegőt megtisztítsa: a földművelést, a kisipart és a becsületes munkát, a tisztességet, a valódi érdemet, tudást és a vallásos meggyőződést, *régi jogaiba vissza helyezze.*

... Most a néppárt megkeresztelésénél, vigyázzanak a liberális fufangoknak annyiszor felült tisztelendő urak! és a gyermeket úgy anyakönyveljék be, hogy az *a magyar népnek igazi felekezeti nélküli pártja*: mely tiszteletben tartja mindenki vallása meggyőződését és azért fog küzdeni, hogy édes mindnyájunk közös tulajdonát: az emberi jogokat diadalra juttassa... Az legyen a zászlójára írva, hogy:

„Néppárt a népjogokért!”

Akkor zughat a féltékenység, tombohlat a rosszakarat, az irigység és a hazugság: *a jövő a mienk, a néppárté!*... Azt üzenjük a liberális pártoknak, hogy: *Succedunt novi, veteras ossigrate colossi!*

K-ly.

A főrendiházból.

A főrendiház elnöksége a következő értesítést bocsátotta ki:

A főrendiház márczius 20-án, szerdán és a reá következő napokon délelőtt 11 órakor ülést tart. Napirend: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Az igazoló bizottság jelentésének tárgyalása Odeschalchi Géza herceg vagyoni képesítésének elismerése tárgyában beadott kérvényéről és a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazításáról. 3. Az 1895. évi állami költségvetésről. 4. A vallás szabad gyakorlatáról és 5. Az izraelita vallásról szóló törvényjavaslatok érdemleges tárgyalása.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A szunyoglepte nyári-lakás.

Pötzl E. után: Dr. Margitai.

Azon nem igen valószínű esetre, ha a mi elfajult nyaraink egyikében valakinek az a boldogtalan eszméje támadna, hogy nyári lakást bérel, ime itt közlöm egy szegény barátom tapasztalatait, aki a multkor betegágyához hivatott.

Derék barátom azt hitte, hogy tartozik családjának azzal, ha a főváros közelében egy kis villát bérel. A kert közepén, egy szelid halmon állott az, ahol hűvös szellő lengedezett a Duna felől, jázmin és rezeda onták illatjukat, a kilátás az alatt zibongó metropolisra gyönyörű volt.

— Bájoló helyecske és olyan egészséges! — nyögé a beteg kötése, borogató kendői alól.

— Azt látom az állapotodból, hogy milyen egészséges lehet; — nem fojthattam vissza ezt a megjegyzést.

— Erről a nyárilak nem tehet! Ami engem ilyen nyomorulttá tett, az tul meg minden emberi számítás határán. Nézd meg csak azt a könyvecskét ott az éjjeli szekrényen; mindjárt megmagyarázok mindent.

Egy félkeménykötésű könyvecske volt az, a következő hosszadalmas címmel:

Egyházpolitika.

Tegnapi hírünket a »Nemzeti Ujság« legújabb értesülései alapján a következőkkel egészíthetjük ki:

A minisztertanács legutóbb egy megokolt határozatban állapodott meg, melyben a törvényjavaslatok módosítása tekintetében megjelölte, mily határig kész elmenni. Ezt a minisztertanács megállapodást felterjesztette báró Bánffy Dezső miniszterelnök a király elé, a kinek egyuttal beszámolt azokról a bizalmas eszmecserékről is, melyeket a két egyházpolitikai javaslatra nézve a főrendiház több kormánypárti tagjával, különösen gróf Festetics Taszillóval folytatott. — Ezen eszmecserék eredménye, az, hogy a kormány magáévá fogja tenni azt a főrendiházban a kormánypárti részről előterjesztendő indítványt, mely a felekezeti különiségre vonatkozó fejezet kihagyása mellett a kormányt felhatalmazza, hogy a rendeleti uton intézkedjék azokra nézve, a kik valamely felekezet kötelékéből kiválnak és más felekezethez nem csatlakoznak. A kormány körében azt hiszik, hogy a felhatalmazás ebben a formulában meg fog a főrendek által adatni, habár igen csekély többséggel is. Az izraelita vallásra való áttérés megengedése kérdésében azonban a kormány eddig maga sem hiszi, hogy a főrendiházban sikerül a többséget megszereznie.

A nyitrai mandátum.

(ss.) Tudtuk, hogy a kormánypárt hecchezlődéseinek, mely a néppártot bele akarta a zavarásokba lovalni, semmi eredménye sem lesz. Ezt megmondtuk előre és úgy is lett.

Országszerte kiakálták, hogy lázong a kerület, a papok bujtogatnak, véres összeütközésektől lehet tartani. Ez pedig arra való volt, hogy a népmegfélemlítésére katonaságot csempészenek a kerületbe.

De nem jól számítottak.

Mindenütt a legnagyobb rend és nyugalom uralkodik. Semhol semmi nyoma a lázadásnak. Annýira fegyelmzett a néppárt, hogy mindenben híven követi vezetőit s ezek pedig a rendet és nyugotságot tartják a legfőbb princípiumnak, mely a néppárt győzelmét biztosítja. Pedig bizony sokszor a legnagyobb önmegtágadásba kerül, hogy a kormány közegeinek oda ne kiáltsák a »megállj«-t. De tudják, hogy a legkisebb jogos ellenkezés is czímet szolgáltatna a kormány embereinek a beavatkozásra, a zavar előidézésére s ezért a biztos siker reményében tűnnek esendesen, nyugodtan.

Ha ön lakást akar bérelni, előbb tegye föl az itt található 200 kérdést, melyekről különben könnyen megfeledekzik az ember a városi és falusi lakások választásánál. Ára 50 fillér.

— Ugyé nem tartottad magadat elég szorosán és pontosan ehhez a lakás-katéhoz?

— Dehogyan nem! De mennyire! Hiszen tudod milyen pedáns vagyok. Mind a 200 kérdést föl tettem, s mindre tökéletesen megnyugtató választ kaptam.

— De hát mégis...?

— És mégis! Az istenadta szerző kifejezett egy kérdést! Ez volt az én szerencsétlenségem. Üsd föl a könyvecskét a 179. kérdésnél. Vannak-e a lakásban rágcsálók vagy rovarok? — Nos tehát, a lakásban nem voltak se rágcsálók, se rovarok, hanem a verandán, meg a kertben — óh egek!

— Na, ott se repkedtek talán a bolhák úgy mint a denevérek! legfeljebb ha szunyogok!

— Legfeljebb ha szunyogok? Atyám fia van-e arról fogalmad mit tesz az: szunyogok? Hiszen mostanában olyan szunyogos esztendők járnak aminőket azelőtt sohse láttunk. Leírhatatlan az, csak aki olyan keservesen szenvedte át mint én és enyém, az a megmondhatója... Ahogy itt látsz most nyomorultan szakálltalanul, — ez a szunyogok lelkiismeretét nyomja...

— Na na, ez tulzás! Sohse hallottam éle-

Miud a két fél tudja, hogy mit és miért csinál, csak a katonaság nem érti, hogy hát tulajdonképp mit is akarnak vele? Dolguk nincs a papok konyháján jól élnek. Igazi gyönyörű élet nekik ez a részleges mozgósítás.

De már nem tart sokáig.

Mivel a néppárt nem ugrott be, most szépen csendesesen elsansirozzák a katonaságot. Mint tudósítónk írja, arra ébredtek fel Nyitrán egy reggel, hogy a katonaságnak hűlt helye van.

Nem is volt szükség rájuk a liberális urak szépen fölsültek.

Hanem azért »biztos a győzelem!« annál is inkább, mert a választási elnök egészen nyíltan kijelentette: ha a néppárt öt-száz szótöbbséggel rendelkezik is, mégis Latkóczy lesz a képviselő! a megyeházán pedig ki van adva a jelszó: a mi nem hajlik, azt össze kell törni!

Lapszemle.

Budapest, 1895. márczius 15.

Márczius idusának magasztos ünnepe alkalmából az összes nagyobb napilapok az 1848-diki időt és eseményeket méltatják s a legtöbben, mintha csak összebeszéltek volna, összehasonlításokat tesznek az 1848-iki és a mai helyzet között, melyen nagyon aggodalmasnak találják.

Igen jellemző, hogy a »Nemzet« a kormány lapja és a német lapok a **Pester Lloyd** és **Neues Pester Journal** kivételt tesznek, ezeknek a nagy nemzeti ünnepről való megemlékezés, valamint a hazafiság ápolása nem igen adott gondot.

Különben a »Nemzet« Apponyiról ír és azt mondja, hogy olyan körmönfont stílusban tartja mindig szónoklatait, hogy senki sincs vele tisztában, hogy vajjon barátja vagy ellensége-e az egyházpolitikai reformoknak s ezért azt kéri tőle, hogy erre határozott feleletet adjon. Hát mi megfeleljünk a **Nemzet**-nek erre a kérdésére, olvassa el még egyszer Apponyinak az appropriációs vita folyamán tartott nagyszabású beszédét, melyet annak idejében annyira megdöbbentett s ha még úgy sem lesz vele tisztában, akkor nincs olyan ember a világon, ki erről felvilágosítsa, még magát Apponyit sem véve ki.

A **Pester Lloyd** Németország politikai állapotával, különösen pedig Bismarck személyével foglalkozik, kinek Vilmos császár nyolcvanadik születésnapja alkalmából a »fenséges« czímet adományozta.

A **Neues Pester Journal** cikkének tartalmáról elegendő felvilágosítást nyújt maga a cím: »Franciaország, Német- és Oroszország.

temben, hogy a szunyog szakállat ennék. Még ha molyról lenne szó...

— Közvetve mindenesetre nekik köszönhetem. Halljad csak. Mindnyáján el voltunk ragadtatva a nyári lakás szemléleténél. Alig vártuk az első estét, künn a szabadban. Alig ülünk le a barátságos lámpafány mellett a lugásban, már ezer meg ezer szunyog zug körülöttünk s ront nekünk oly veszedett módra, hogy nem volt mit tennünk, mint gyors futással menteni meg bőrünk épen maradt részét. A házba is követtek s üldöztek bennünket s egész éjjel csiptek, mert nyitott ablak mellett világot gyujtottunk. Zárva kellett tehát tartanunk minden ablakot, hogy legalább éjjel batorságban legyünk e szörnyetegek elől. Természetesen estéről estére ismétlődött ugyanaz az eredménytelen viaskodás, mindig a szunyogok lettek a győztesek; mindig át kellett engedni nekik a kertet.

— No Lajoskám, — mondá végre anyjukom, — inkább pinceszakállt béreltünk volna benn a városban e helyett a drága nyári lakás helyett. A szabadban nem lehet megmaradni a szunyogoktól, a szobákban pedig füledt a levegő, mert mindig zárva kell tartanunk az ablakot. A Józsika térdei meg vannak dagadva magamnak kék és zöld esomók vannak a nyakamon és kezeimen, mi több téged homlokodon és szemem szurtak — ez így nem mehet tovább. Kell valami szernek lenni e gyilkos párák ellen; szivarozzál még többet, hátha az segít...

Egy igazságos kérelem.

Nagyvárad városában sok tisztviselő lakik. Ezek a tisztviselők csak intelligenciánkat növelik, de a mi iparunk és kereskedelmünk forgalmát is emelik, nem is említve mily nagy hasznára van az egész lakosságnak, hogy azokhoz a különféle adminisztratív és igazságszolgáltatási meg pénzügyi közegekhez, melyeknél azok a tisztviselők alkalmazva vannak, itt közel és közvetlenül hozzáférhet.

Ezek a tényezők tagadhatatlanul nagyban előmozdítják a város fejlődését.

Nagyvárad ma már a legelső vidéki városok között szerepel, némely tekintetben más vidéki városainkat már is tulszárnyalja, más tekintetben meg nem áll azon vidéki városaink mögött sem, melyek ez idő szerint nagyobb számu lakossággal dicsekedhetnek, de még a lakosság száma tekintetében is maholnap utolérheti őket.

És Nagyvárad fejlődését nagyobbára saját erejének köszöni, mert míg azokért az intézményekért is, melyeket az utolsó években kapott, nem esekély anyagi áldozatokat hozott, úgy hogy senki sem hányhatja szemünkre, hogy ajándékba kaptuk volna. De tovább megyünk és bátran állíthatjuk, hogy a mi az utóbbi években Nagyváradért történt, azt voltaképen az ország érdeke követelte, melylyel Nagyvárad érdeke is véletlenül találkozott, de semmikép sem összeközt.

A fejlődés mindenütt, tehát nálunk is, az életviszonyokat átalakította s a mit másutt is tapasztalhatni, nálunk sem maradt el, t. i. a drágaság a legnélkülözhetetlenebb életszükségletek körül. Az élelmi szerek, a ruházati cikkek és a lakás drágaságát ma már hivatalosan sem tagadhatja le senki. Ez a drágaság pedig leginkább a tisztviselői kart sújtja, mert a tisztviselőnek nem áll módjában, kivált a családos tisztviselőnek, egyedüli jövedelmét képező fix fizetésit az emelkedő drágaság mérvéhez képest emelni, minek természetes következménye, hogy azon szükségletei, világosan mondjuk szükségletei (tehát nem passziói) körül, a melyekre fizetése fedezetet nem nyújt, nélkülözéseknek van kitéve, s minthogy ezeket elhárítani a maga

erejéből nem képes, csakhamar a tisztviselői kar általános anyagi sülyedésének kell bekövetkeznie.

Azt mondja Jókai Mór a Politikai Divatok című regényében, hogy a magyar nyelv egy indigénárt fogadott be, egy nagy és hatalmas urat, ki elől kitérni nem lehet, ezt pedig úgy hívják »muszáj«.

Ilyen »muszáj« a tisztviselőre nézve a tisztességes lakás. A tisztviselő nem lakhatik akármiféle kuczkóban, vagy paties kunyhóban, ezt maga az állam is beismerte, a midőn tisztviselői számára a fizetésen kívül lakpénzt is rendelt. Csakhogy ennek a lakpénznek is megfelelőnek »muszáj« lenni. Különben a tisztviselők arra a vigasztalásra vannak utalva: »ad-tál uram esőt, de nincs köszönet benne!

Nos a Nagyváradon lakó tisztviselők számára rendelt lakbér nem felel meg az itteni viszonyoknak, ezt semmiféle hivatalos kimutató sem képes ledisputálni.

Nagyvárad ugyanis, dacára hogy 42 ezer-nél több lakosa van, a IV. lakbérosztályba van sorozva a következő lakbérékkel:

Az V. fizetési osztályban 600 frt; a VI. fiz. oszt. 480 frt; a VII. fiz. oszt. 360 frt; a VIII. fiz. oszt. 300 frt; a IX. fiz. oszt. 240 frt; a X. fiz. oszt. 210 frt; a XI. fiz. oszt. 180 frt.

Minthogy pedig ennyiért nem kapható itt Nagyváradon az illető tisztviselő állásának megfelelő lakás, a tisztviselők már több ízben folyamodtak, hogy a kormány az 1893. IV. t.-cz. 3. §-ában foglalt felhatalmaztatásánál fogva Nagyváradot a III. lakbérosztályba sorozza, 700, 560, 420, 350, 280, 245, 210 frtos lakbérrel. Igéretet is kaptak, hogy meglesz!

És ezt a több mint méltányos, ezt az igazságos kérelmet most egy hivatalos kimutatással akarják elutasítani, a mely szerint itt Nagyváradon akárhány 4—5 szobás lakást 300 frtért kaphatni!

Hát ez, a hivatalos kimutatással szemben is kimondjuk, egyszerűen nem áll, mert azokban a 300 frtosoknak jelzett lakásokban a házi urak laknak, ezeket a lakásokat a házzal nem bíró tisztviselők nemcsak hogy 300 frtért nem kaphatják, hanem semmi áron sem kaphatják. S ugyan így áll az olcsóbb lakások-

kal is. De azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a törvény a tisztviselői lakpénzeket nem a házzal bíró, hanem a sokkal több házzal nem bíró tisztviselők kedvéért állapította meg. Tehát ne mókázzanak azok a hivatalos körök s ne vonuljanak látszólag bevehetetlen sánczok mögé, csak hogy egy igazságos kérelmet visszautasíthassanak.

Karcolatok.

Minden ujságíró mesterember tudja és gyakorolja a legelső regulát: hogy minden alkalomnak meg van a maga külön czikke. — Uj év, farsang első és utolsó napja, hamvazószerda, husvét stb. —

De mivel a László-malom épen ma van a napirenden, tehát erről karcolok — annál is inkább — mert:

»Feltámadt a László-malom!« — Iúe a »Szabadság« ekként mutatta be az új malmot. — Hát bizony igaz is, vajmi sokan örülnének azon, ha például a régi malom részveoyeinek értéke csakugyan feltámadna! — Persze ha e helyett a jámbor Schlézinger valahogyan feltámadna, már ennek vajmi kevesen örülnének! —

Feltámadt a László-malom? De hiszen sajátképen csakis arról van szó: hogy majd egy új részvénytársaság jön létre, mely a réginek czókmókját, annak rendje és módja szerint, bizonyosan — antikváriusi áron — megvásárolja. Igaz ni, valami jut eszembe. — A kitűnő gonddal és lelkiismeretességgel megcsinált — mérleg — a két telepet 765,841 frt 35 kr-ra vette föl. — A legszigorubb pontosságot az is bizonyítja, hogy még krajczárok is szerepelnek.

S az új társaság már is 370,000 frtot kinnál érte, kerek számban, krajczárok nélkül.

Ha egyrészt fel sem bírom tételezni azt, hogy az új társaság kizsákmányolni kíváná a réginek szorult helyzetét, akkor másrészt nem marad egyéb hátra, minthogy — konstátáljam azt: hogy a régi malom — legutolsó pillanatában is — persze csak úgy a hangulatsinálás kedvéért — hogy is mondjam csak? — már akárhogy kerese az enyhe szót — bizony ugyancsak anzagolt! —

De hát végre is hagyjunk békét annak a régi malomnak. — A jelszó, a helyes jelszó most az: éljen az új!

S csak a »feltámadással« ne diszkreditáljuk előre.

S bizony jobb volna akár egy kis — elke-resztelés! —

Cerberus.

NAPTÁR.

— Márczius 16. —

Szombat, Róm. kath. Herbert pk. Prot. Heribert. Gör. kel. márcz. 4. Gerazim. Izrael. S. Ki Thisa.

Nap két 5 óra 57 p., nyug. 5 óra 50 perc. Hold kelta 12 óra 4 p. nyug. 7 óra 58 p.

Márcz. 16. I. n. n. ö. g. y. l. e. t. b. a. l. a. s. a. n.

17. Rabsegélyző egyleti közgyűlés.

19. A biharmegyei gazdasági egyesület választmányi ülése.

20. A biharm. gazdasági egyesület közgyűlése.

20. Megyei közgyűlés.

23. Sebes-Körös társulat közgyűlése.

24. Nagyvárad szőlőbirtokosok közgyűlése.

24. A ker. betegsegélyző pénztár évi közgyűlése.

29. 30. Fősorozás Nagyváradon.

Ápril 2. Folytatólagos sorozás Nagyváradon.

5. Katonai lövésár Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-léle bazárban Fő-utca,
Sonneufeld Adolf papirkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss ezégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Kedves gyermekem, mondám én, anélkül is annyit dohányzom már, hogy maholnap annak leszek betege. Hanem az ujságban azt olvastam a multban, hogy a vadászok estéknél citrom-olajjal kenik be magukat, ha az erdőre mennek, a szunyogok ellen. Estére majd hozok hát abból, talán használni fog.

Ugy lett. Bekentük magunkat minden este. Hogy fejezzem ki magamat? Sohase láttam még olyan szenvedélyes szunyogokat! Nyilván jobban izlettünk nekik citrommal, mint minden nélkül, aminthogy is örömet facsarunk citromot a borjuszeletre. Ennek tehát hamar vége lett. Eszembe jutott aztán, hogy a szalmiák nagyon jó a szunyogesipés ellen, s be is dörzsöltük magunkat hígított szalmiak-szeszszel. Jóságos ég, micsoda szag volt az! Persze hogy ránk utáltak a szunyogok, de magunk is borzadtunk jó magunktól; mikor aztán ráadásul a házunk alatt sétálók befogták az orrukat, szitkozódva: Oh hogy a... hogy is lehetne egészséges levegő idekűnn, mikor olyan czudar a csatornázás! — Na akkor mi is megelégtünk a szalmiakot, s az anyjukom által készített szunyog-álarchoz folyamodtunk. Kis csákoskák voltak ezek; belédugta az ember a fejét s a nyakánál összekötötte. Ez mind szép lett volna idáig, de nem dohányozhatni s e mellett minden korty sörnél leálcázni magunkat, mely alkalommal azután mégis aláfurakodott néhány szunyog, melyek aztán bosszúból annál czudarabbul csiptek, nem, ez se tarthatott sokáig! De meg nagyon bolondul is néztünk ám ki álarczainkkal; Józsi előtt, aki anélkül is

nagy betyár, oda lett volna minden szülői tekintélyünk. Mi maradt még mindezek után mentességünkre? Csakis a petroleum. Heroikus egy szer, de használt is. Mikor ott üldögéltünk, arczunk és kezünk vazelinnal és petroleummal bemázolva, úgy illatozott kertünk, mint valami petroleumlámpa-raktár. Na de a szunyogok békén hagytak. Tegnapelőtt este azután szerencsétlenségemre eszembe jut elaludt szívarkámat újra meggyújtani; nagyon közel találtam az égő gyufát bekent szakállamhoz tartani; persze lángot fogott rögtön s tövig leégett. De még az orrom is lángolt volna, mint a fálya, ha anyjukomnak annyi lélekjelenléte nincs, s egy teli pohár sört az arcomra nem loacsant! Most részint az égési sebek, részint gyalázatos kinézésem miatt két hétig ülhettek idebenn, mert hiszen odakinn azok az átk... szunyogok megennének. Anyjukom különben hallani sem akar a kimenetelről. Azt mondja: inkább a füledt város szunyogok nélkül, mint a legillatosabb nyári lakás szunyogokkal. És szakállamra — igaza van!

Apróság.

Oh jaj. Báró: Hova méz csak kis lány?

Leány: A templomba.

Báró: Imádkozol helyettem is szép gyermekem?

Leány: Ó igen, báró ur, én minden rossz lélekért imádkozom!

M á r c z i u s 15.

A jogakadémián délután 3 órakor folyt le az ünnepély, melyen a 48-as eszmék barátai és az ifjuság nagy számmal jelentek meg. Az ünnepély a lapunkban közölt program szerint folyt le. Nagy hatást különösen Kocsán János IV. éves joghallgatónak alkalmi óéája keltett. A közönség emelkedett hangulatban távozott a jól sikerült ünnepélyről, melynek rendezésében különösen Zilahy Gusztáv és Kocsán János joghallgatók buzgózkodtak.

* **A márczius 15-iki ünnepek.** A lapunkban közzétett programok szerint tegnap nagy közönség előtt és még nagyobb lelkesedések között folyt le a márcziusi eszméket dicsőítő ünnepek. A szereplők kivétel nélkül mindnyájan és mindenütt tapsokat, éljeneket arattak. A polgárság ünnepeiről, mely a Zöldfában tartatott meg, lapunk más helyén hozunk tudósítást.

* **Az özvegy trónörökösne Jeruzsálemben.** Stefánia özvegy trónörökösne, mint Abbáziából jelentik, e hónap 22-ikén utazik el onnét és Jeruzsálembé megy a szent sir látogatására. Az özvegy trónörökösne Jeruzsálemben fogja tölteni a husvéti ünnepeket. Leánya, a kis Erzsébet főhercegnő Abbáziában marad egészen addig, míg Bécsben jó idő nem lesz, akkor azután Bécsbe utazik. Az özvegy trónörökösne elutazása után az Angiolina villátt berendezik a német császárné és gyermekei számára.

* **Sikkasztás az aradi postán.** A nagyvárad postaiszolgálatának egy képviselője az aradi postahivatalnál néhány százforintra menő sikkasztást fedezett fel, melyet a legnagyobb titokban tartanak. Az esetről jelentés van már téve az aradi kir. törvényszék vizsgálóbírójánál is. A vizsgálatot nagy óvatossággal meg is indították. Hogy ki követhette el a postautalványokkal a visszaélést még gyanítani sem lehet. Azonban igen valószínű, hogy pár nap múlva kiderítve lesz.

* **Akinek püspök van a családjában.** Tarnóczy Gusztáv, Kossuth Ferencz házigazdája s választási elnök Nyitrán, elnöki pártatlanságát akarta dokumentálni s meghálálni a megye jóakarátát, hogy néhány év előtt a megye szakértői vélemény ellenére is ráerőszkarta Tarnóczy fecskendőit a községekre, hogy több kormányparti kortes kíséretében — mint egyik alkalmi tudósítónk jelenti — elment Csáporra szavazót vadászni. Összegyűjtve az embereket, váltig erősítette nekik, hogy az ő katolikus meggyőződése mégis jobb, mint a fecskendői, de az emberek sehogy sem akarták hinni. Végül hangsúlyozta, hogy az ő családjában püspök is volt, s ő mégis a polgári házasság mellett van. Mire az egyik tót paraszt azzal vágta le: »Nagyságos uram, ha az én csalámban püspök volt volna, én szegyenleném magamat így beszélni!»

* **Áthelyezés.** A király Nizsalovsrky Endre b.-csabai albirót, — saját kérelmére — hason minőségben a nvárad városi kir. járásbíróhoz helyezte át.

* **Küry Klára Aradon** oly nagy ünnepelésben részesült, hogy halából az ottani közönség iránt még két estével megtoldotta vendégszereplését. A két utolsó fellépéseken, éppen úgy, mint a művésznő előző fellépésein az aradi közönség óriási nagy számmal jelent meg a színházban. Az óvációk, melyekben Küry Klára részesült, oly impozánsak voltak, minők az aradi színház még nem látott. — Bucsuzásakor a színház előtt nagy tömegben gyűlt a publikum és lakásáig folytonosan éljenezve kísérte a vendégművésznőt.

* **A kibékülés szezonja.** Az országos vásár daczára rendkívül csendes volt tegnap a rendőrség udvara. A tavaszi jóidő meghozta a

nyomorultaknak, az éhezőknek is a boldogulás naplait. Sürgés, forgás észlelhető mindenütt. Kezdődik a munka. Félbemaradt építkezések építkezések állványain mozognak a munkások; a téglahordó, habarcskeverő sápadt arcú aszszonyok, emberek serénykednek, hogy a pallér meglegyen elégedve velük. Közbe-közbe még egy kis dudolás is belevegyül a munka zajába, de csak szhggatottan, félve, lopva, nehogy szemükbe vágják a rongyosoknak: már is jó kedvetek van; hiszen a hosszú tél után még jól se laktatok! A kereskedők, iparosok is kezdenek kibékülni a hosszú tél beteges forgalmával. Megjött a szeszon: a divat, a napsugár átöltözteti a téli felöltők alá bujt közönséget. A mulató helyek tulajdonosai is reménykednek, hogy a munka, a forgalom kezdetével nekik is jut a hónapokon keresztül szorongatott koronákból Szóval mindenki örül, akinek valami eladni, kínálni valója van, vagy aki foglalkozást keres, csak azoknak von homlokára barázdákat a tavasz közelejte, akiknek a fizetésük mindig egyformán kevés és az időváltással újabb változással kell a társadalmi lépést betartani.

* **Gyermekek tűzhalála.** Offenbányáról írják, hogy ott egy négy esztendőes leánygyermek, akit a szülők magára hagytak, a szobában levő száraz tűzifát apránként mind rárakta a tűzre, s amikor ismét le akarta szedni, az égő farakás rázuhant. A szomszédok csak akkor vették észre az esetet, amikor a füst nagy gomolyban aradt ki az ablakon. Felfeszítették az ajtót s nagynehezen megközelítették az égő farakást, de a gyermekeket már nem tudták megmenteni: teste szénné volt égve a máglya alatt. — Hasonló szerencsétlenség történt a szomszéd faluban, Brezest oláh községben is. Itt az egyedül maradt három éves gyermek magára rántotta a nyitott pléhkályhát, kmelynek egész parázstartalma ráborult. A gyermek az égési sebek következtében még abban az órában meghalt. A topánfalvi büntető járásbíró a gondatlan szülők ellen vizsgálatot indított.

* **Hasfelmetsző honvéd.** A helybeli honvédek között akadt egy kecskeméti fiú, aki nagyon megunta a gyöngyöletet, mert egy békanyuzó két krajezarvs bicskával felmetszette a hasát. Mikor az öncsonkításért kérdőre vonták, azt adta okul, hogy sebes volt a lába, mégis masirozni kellett neki és ő azt nem tudta kiállani. Az öngyilkos jelöltet azonnal beszállították a katonai kórházba, ahol dr. Scholcz törzsorvos operálta a beteget és oly szerencsésen, hogy élve marad, ha csak a szintén sérülést kapott belek gyuladást nem kapnak. Az öngyilkossági okra is kiterjeszkedett aztán az orvos vizsgálata és kitént, hogy a honvéd nem mondott igazat, mert lábának semmi baja sincs. Az elkeseredés valódi okát tehát megállapítani nem lehet.

* **Marczali Henrik nyilvános rendes tanár.** A király a közelmúlt napokban irta alá azt a kéziratot, a melylyel Marczali Henrik dr. egyetemi magántanárt nyilvános rendes tanárrá nevezte ki; a hivatalos lap legközelebbi számainak egyikében fogja e kinevezést közzé tenni. Marczali dr., a ki 41 esztendő, legbuzgóbb történetíróink egyike. Kisebb értekezéseinek kívül ösmertebb művei a következők: Magyarország története II. József korában (3 kötet, Budapest, 1881—1888.) A magyar történet kutfői az Árpádok korában, 1880. A legújabb kor története 1892. Ezekon kívül főmunkatársa a Szilágyi Sándor szerkesztése alatt megjelenő tizkötetes Ezredéves történetnek.

* **Nagyvárad katonatiszt, mint festőművész.** Kevesen tudják, hogy a helybeli helyőrség tisztikarának egyik tagja igen jó festő. Frankl főhadnagy már régóta foglalkozik a festészettel. Albrecht és József kir. hercegek-

nek a tiszt kaszinóban levő jól sikerülő arczképei is az ő ecsetje alól kerültek ki. Az utóbbiért tisztársaitól egy szép arany órát is kapott ajándékol. Mindezek elmondására az adott alkalmat, hogy ugyanő most egy nagyobb szabásu vallásos tárgy képen dolgozik. E képek tárgya a hit egyik nyilvánulása lesz. Abból indult ki a művész, hogy »aki nem tud imádkozni — menjen a tengerre.« A veszély idején legközelebb érzi magát az ember Teremtőjéhez. Sülyedő hajót fest azért a művész a képre. A hajónak a vízből kiálló részén állók Istenhez emelik kezüket segítségért, arczukon a remény kifejezése ül. A sülyedő részen a hitetlenek vannak. Akik még a vész idején is elfordulnak boldogságuk adójától — nincs joguk panaszra nyitni ajkukat. Ajánljuk a képet a műpártoló közönség becses figyelméke.

* **Mise a föld alatt.** Érdekes hálaadó-mise volt a napokban Akna-Szlatinán, a szent Kunigundáról nevezett sóaknában. — A bánya főnökének, Schmid Lászlónak és a plébánosnak, Schubert Gézának intézkedése folytán, az óriási bányaüreg, százötvenhárom méternyi mélységben a föld gyomrában, ékesen ki volt világítva esillárokkal és vilamos-lámpákkal. Az üregnek fő helyén, terrászszerű emelvényen, korláttal körülvéve, ékeskedett az oltár. Az episztola oldalán állottak az énekesek, kik szépen összhangzó akkordban énekeltek a rezponzóriumokat. Hátul pedig roppant közönség mögött a bányászzenekar megzendíté az »Im arczunkra borulunk előttd Istenség« himnusnak dallamát, abban a hatalmas viszhangzó óriási góthikus bazilikaszerű barlangban, mely több mint száz esztendő óta ontja a minden drágakónél drágább sőt.

* **Sétahangverseny.** A mi háziezredünk vasárnap délután újra folytatja a hangverseny-ciklust, melyet megkezdett. A műsor a következő: 1. Humperdinch: »Hänzel és Grefel,« románca előjátéka (itt először.) 2. Wagner R: »Tannhäuser és a wartburgi dalárveseny« nyitánya. 3. Millöcker: Keringő a »Próbacsók« operetből (itt először.) 4. Rubinstein: a) A kaschmiri menyasszonyok fáklyatáncza; b) badjerek táncza a »Feramore« operából (itt először.) 5. Leoncavallo R.: »A Mediciek« nagy ábránd (itt először.) 6. Wagner F.: »Jelszavunk: Ferencz József császár« induló (itt először.)

* **Rablótámadás a nászéjszakán.** A pozsony megyei Nádas községben egy vagyonos legény Filipovics István elvett egy bikszárdi lányt. Az ifju pár éjjel után szánra ült, hogy Nádasra menjen. Már közel értek a községhez, mikor hirtelen három fegyveres rabló rohant a szán felé. A lovakat maga a férj hajtotta, ifju felesége mellette ült, kocsist aem vittek magukkal. A rablók egyike megragadta a lovak kantárát, a másik puskát fogott Filipovicsra s a harmadik az asszonykát ragadta meg. Azzal álltak elő, hogy a férj fizessen váltságot, a miért bikszárdi lányt más községbe visz feleségül. Adja oda minden pénzt, különben elrabolják tőle az asszonyt. A megijedt férj kénytelen volt mindenét odaadni a támadóknak, sőt a felesége is átadta a pénzes erszényét. — A csendőrök már meg is kerítették az egyik utonállót Benk István személyében.

* **Miért akarják becsukni?** Valamikor gazdag ember volt. Sertésekkel kereskedett és azt mondják, olyan szerencséje volt, hogy minden nyomában aranyakra bukkant. Háza is volt Nagyváradon a Gilányi-soron. Ide húzódott, mert a sertéseket már abban az időben sem volt Nagyvárad belső területén olyan nagy számban tartani, mit azt az ő foglalkozása hozta magával. Elég az hozzá, hogy az öreg K r elszegényedett. És a »szegény ember, komisz ember« . . . Annyira lesülyedt, hogy koldul. Koldulni pedig nem szabad. Tegnap délután egy rendőr nyakon csipte az ősz haju magas embert, aki rongyos, avult köpenyben hajlongott egy bolt előtt az alamizsna

után. Be akarta kísérni a rendőr, de K... r kiegyenesedett; megvillant a szeme, dörgő hangon förmedt a törvény emborére: miért akarnak engem becsukni? Engem — Nagyvárad polgárát. Persze a rendőr nagyot nevetett a rongyos kolduson, mert hát nem tudta, nem is tudhatta az ő élettörténetét. És nevetés közben unszolta, vonogatta a kapitányi hivatal felé. Az öreg a zsebéből egy narancsot vett elő, földhöz vágta dühében és engedelmességet. Természetesen, hogy igazolás után elbocsátották.

* **Kettős szivárvány felhőtlen égen.** F. hó 12-én reggel 7—8 óra között érdekes tünémenynek voltak tanui H.-Böszörmény város lakosai. A nap legtisztábban sütött, sehol felleg nem látszott, mégis a naptól észak felé gyönyörű szivárvány köpződött, előbb a nap felé hajolva, később másik az elsővel ellenkezőleg; úgy nézett ki a két szivárvány, mint két hátal összefordított nagy C. betű). A szivárványok érintkezési pontja 9 óráig megmaradt, s a naptól mintegy 15°-nyi északi elhajlásban mintegy másik napot alkotott, természetesen kevesebb fényvel. Magától értetődik, hogy a böszörményi jó lelkűek el nem mulasztották az alkalmat, hogy a ritka látományból mindenféle borzalmakat jósoljanak.

* **A kancsuka vége.** Szinte hihetetlen hírt közölnek a lapok. Oroszországban, a fehér csár szent birodalmában a kancsuka ezentúl tilos. Így jelenti ezt egy rövidke távirat, mely valóságos cizimussal jegyzi meg, hogy az utolsó tíz év alatt mind össze 3000 paraszt halt bele a kancsukabüntetésbe. A csár tiltotta meg a kancsukázást, de azért igen valószínű, hogy ez az erkölcsnemesítő eszköz nem fog sutba kerülni, mert a hatalmas uralkodó böles tanácsadói úgy vélik, hogy a kancsuka többet ér az iskolánál, aztán meg olcsóbb is.

* **Ardelean Jusztin főszerkesztő.** Tegnap híreinkre vonatkozólag a »Vulturul« volt felelős szerkesztőjétől következő helyreigazító sorokat kaptuk: T. szerkesztő ur! Miután b. lapjának tegnapi számában megjelent »A Vulturul szerkesztőt cserélt« cz. közleményben foglalt azon állítás, miszerint én a »Vulturul« cz. lap szerkesztésétől végleg visszavouultam volna, téves információ alapszik, van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy én csupán a lap felelős szerkesztését adtam át Deseanu P. Adrian urnak, míg én a nevezett lap főszerkesztőjének és kiadó tulajdonosának továbbra is megmaradok. Kollégialis tisztelettel Ardelean Jusztin a »Vulturul« főszerkesztője.

* **Egy nyulért — egy gyermek.** Egy tapsifülesért majdnem egy gyermek esett áldozatul a tulságos hivatalos buzgalomnak. Wiener-Neustadt határában egész sereg gyerek játszott és mulatott. A nagy játékban egy nyul szaladt el előttük. Természetes, hogy a szerencsétlen tapsifülest meglátni és üldözőbe venni — pillanatnak műve volt. A nagy kergetőzés közben átlépték a határt és magyar területre kerültek. Itt egy vadász kiáltott rájuk, mire a gyermekek ész nélkül futásnak eredtek hazafelé. A tulságalmu vadász utána lött a szaladóknak és a golyó egy 13 éves gyermeket, Kvobsky Róbertet találta, ki menten összeesett. A vadász látva a szerencsétlenséget, megugrott és még ma sem tudják megtalálni. A gyermek sebe szerencsére nem halálos és a kórházi orvosok biznak felgyógyulásában.

* **Beszakadt háztetők.** Abrudbányán és környékén, a szkerisórai havasokon, két méter magas hóréteg borítja a mezőket. A hó sulya alatt sorban dülnek be a háztetők, mint például Abrudbányán, ahol több lakóház fedele összeroskadt s fönn a havason, ahol a viskók falai is ingadoznak már. Legutóbb Filip Sándor ügyvéd pompás házában dült össze a fedele s csak a véletlennek köszönhető, hogy emberélet áldozatul nem esett.

* **Vonatkisiklás Püspök-Ladányban.** Kedden reggel az 501. sz. gyorsvonat Püspök-Ladány állomáson kisiklott. Erre a híre vo-

natkozólag az államvasutak igazgatósága arról értesít, hogy a kisiklást a hálókocsi tengelyének eltörése okozta. A háló-, posta- és három személykocsi kisebb-nagyobb mértékben megsérült, de sem az utasoknak, sem a vonat személyzetének nem történt legesekélyebb baja sem. A vonat egy órai késedelemmel folytatta útját.

* **Lesújtó hír.** Tegnap délelőtt nagy népcsődületet okozott az Apolló-utca sarkán egy szerencsétlen asszony, aki, midőn özv. Vennes Mihályné boltjából kilépett, eszméletlenül össze-rogyott. Egy része a tömegnek azt hitte, hogy hirtelen halál történt, másik része meg a pálinkára gondolt. Egyik sem találta el a valót, mert a szegény asszony, a jó anya szíve szorult össze arra a halálhírré, melyet a boltban mondtak el neki. A leányának, az ő szemefényének elhunytát közölték vele. A szerencsétlen nőt nagy nehezen eszméletre hozták és lakására szállították.

* **Cantu Cézár temetése.** Milanóban nagy pompával temették elma Cantu Cézárt, a hírneves történetírót. A temetésen a polgári, katonai és egyházi hatóságok, a tudományos- és munkásegyletek, az iskolák és jótékony intézetek küldöttségei vettek részt. A belügy-miniszter, a kultuszminiszter és az érsek képviseltették magukat.

* **Gyakorlati szellemű lakatos.** Nem nagyváradi, párisi lakatos, akinek már hónapok óta nem volt munkája, idejét arra használta fel, hogy kitalálja a társadalmi baj mibenlétét. Hosszu elmélkedések után végre kisütötte, hogy a nyomor azért olyan nagy, mert a kereslet kisebb mint a kínálat. Nézete szerint a dolognak megfordítva kellene állania. De hogy lehet ezt elérni a lakatosmesterség terén? Hiszen egy-egy kulcs évekig el szokott tartani. A derék lakatos azonban ennek is megtalálta a módját. Éjjelenként bejárta Páris utcáit és itt is, ott is, elrontotta az üzletek lakatját. Másnap reggel azután az üzlettulajdonos hiába iparkodott bejutni a boltjába, a zár nem akart felnyitni és ezért valósággal szerencséjének tartotta, hogy a lakatos történetesen éppen arra járt és felajánlotta szolgálatait. — Ilyenformán a praktikus lakatos szép keresethez jutott; szerencsétlenségére azonban nem sokáig tartott az egész, mert egy rendőr rajta kapta az éjjeli operáción és bekísérte. Most új problémán törheti találatkony elméjét.

* **A békésmegyei községeket összekötő telefon-hálózat** teljesen elkészült s a közforgalomnak végleg átadatott. Most előfizetői a »Kömlő« vendéglőse Huszka János intézkedése folytán — írja gyulai levelezőnk — kellemes szórakozásban részesülnek. Ugyanis a vendéglőben a Tóth-testvérek kitűnő zenekara által nagy zeneestély, rendeztetik minden nap s az ott is bevezetett hálózat által abban az összes bérlők gyönyörködhetnek. S a zennkar naponta a legszebb zeneművek eljátszásával nyújt élvezetet atávoli hallgatóságának.

* **A nagyváradi rabsegélyző-egylet** tagjait figyelmeztetjük a vasárnap, márczius 17-én d. e. 11 órakor a fogházépületben tartandó rendkívüli közgyűlésre, melynek tárgya az új pénztárnok választása lesz.

* **Elfogott szász tanító.** Nagy-Küküllő-megyében, Kóhalmon, Kramer Alvin szász tanító házában a hatóság kutatást tartott s a tanítót más nemzetiség ellen való izgatás miatt letartóztatta. Az eset nagy feltűnést keltett a szász lakosság körében.

* **A szőlőbirtokosok társas estélye.** A nagyváradi szőlőbirtokosok márczius 16-án azaz ma, szombaton szombaton este megint összeülnek egy kis kedélyes mulatságra. Az estélyt ezuttal is a »Zöldfa« kis termében tartják meg és kezdődik 7 órakor.

* **Harcz egy bolt helyiségért.** Kalenda János kereskedő tegnap kérvényt adott be a tanácshoz, melyben sérelmesnek találja a tanács azon intézkedését, hogy a közgyűléshez intézett s kellő időben benyújtott

előző kérvényét nem terjesztette a közgyűlés elé, hanem a felett határozott és pedig oly képen, hogy az ügyet az árverelő küldöttségnek adta ki s így egyrészt hatáskörét túllépte, másrészt a közgyűlés jogkörét sértette meg. Ennélfogva kérvényét, melyet a László-malom által bérben birt bolthelyiség átruházása iránt beadott, az ápril havi közgyűlés elé kéri betervejeszteni.

* **Egy fiatal tanár halála.** Népes temetés volt Veszprémben. Bolgár Mihály kegyesrendi főgimnáziumi tanárt tették örök nyugalomra, aki alig volt 34 esztendő; 17 évig volt áldozópap s szívszélhűdés következtében, hunyt el. Holttestét a kegyesrendiek sirboltjában helyezték.

* **Égő öngyilkos.** Monte-Carlo legújabb áldozata egy német mágnás, akinek öngyilkossága még azok közt is borzadást keltett, akik előtt már mindennaposak az ilyen tragédiák. Mint egy távirat jelenti, a német mágnás, akinek nevét még nem tudják, egész vagyonát elvesztette a rouletten. Ekkor hazament és golyót röpített agyába. A padlóra zuhant és esésében leütötte a gyertyát, amelytől tüzet fogott az ágy. aztán a többi butorok is. Az öngyilkos hulláját másnap a felismerhetlenségig össze-éve találták meg.

* **Uj marharakodó állomás.** A váradvelencei állomáshoz vasuti szakértőül a földmívelési miniszter Decker Frigyes városi állatorvost rendelte ki, egyszersmind ezen állomást marharakodó állomásul engedélyezte. A rakodás a tegnapi napon meg is kezdett s így a most folyó országos vásár alkalmával már igénybe veheti a gazdaközönség.

* **Nagy betörés Brüsszelben.** A Rue Midiben levő váltóüzletben nagy betöréses lopást követtek el. A tolvajok 70,000 frankot készpénzben és 400,000 frankot meghaladó értékű papírt loptak el és megszöktek. A rendőrség azonnal erélyes nyomozást indított, de eddig nem tudott a tolvajok nyomába jönni.

* **Hullaszállítás.** P.-Szöllős községben elhalt özv. Liszka Károlyné hullájának Nagyváradra leendő szállítását, a megye alapítványa engedélyezte.

* **Csodszülöttek.** Egy badeni paraszt a heidelbergi egyetem szemészeti klinikáján egy hathetes gyermekét mutatta be aki szemek nélkül született. A különben egészséges gyermek fején a szemnek semmi nyoma. Mint egyik budapesti lapban olvassuk, Törökországban meg egy olyan fiúcska jött a világra, a kinek két nyelve, és kezének mind-egyik fején 10—10 ujjja van.

* **Apró hírek.** A bendersberg közelében egy arra érkező mózdony ez egyik hókaparót magával ragadta és a szó szoros értelmében darabokra szaggadta. — Elfogott bankóhamisítók Uchmában a trieszi rendőrség jelentésére egy bankóhamisító bandát fedeztek fel, mely ozztrák-magyar és olasz bankjegyek hamisítását nagyban folytatja. — Milán palotája. Görzből írják, hogy Milán exkirálynak szándéka a város környékén villát építeni. Néhány nappal azelőtt két magas rangu udvari tisztviselő Görzben járt, hogy a város közelében megfelelő telket vásároljanak. — Halalos esés a lóról. Titelen, Miklóevits Miklós nagybirtokosnak Voiszlov nevű 9 éves fia a kocsis felügyelete alatt lovagolni tanult. A kocsis a gyeplőszárat állítólag véletlenül elejtette, mire a ló vad futásnak eredt. A gyermek fejével a földre zuhant s a koponyáját úgy összezúzta, hogy sérülései föltétlenül halálosak. — Tizenkilenc ember tűzhalála. A Willemgadenben tűz ütött ki, mely iszonyú katasztrófával végződött. Egy hat tagból álló család egészen elégett; a négy emeletes ház 13 lakója leugrott az utcakövezetre; heten szörnyet haltak s hatan a kórházban haltak meg. — Roder Florent a fővárosi Ferenczrendház másodfőnöke, vikáriusa meghalt. Jó szónok, kitűnő hitoktató s önfeláldozó emberbarát volt. — Öngyilkosságok a vidéken. Gyorok községben Huth Katicza fiatal leány a robogó vonat elé vetette magát, a mely össze-épte. Tettét szerelmi bánata miatt követte el. —

B.-Csabán Veres Julianna mosónő a kórházban felakasztotta magát. Tettét elmezávarában követte el. — **Komáromban** Kemenczy István orvosnövendék ösmeretlen okból pisztolyal vetett véget az életének. — **Debreczenben** Raesko András kertész fametszés közben oly szerencsétlenül bukott le egy fáról, hogy lábát törte. — **Sajó-Szentpéieren** a kőszénbányában egy bányásznak a fejét elszakította a törzstől. A szerencsétlen szörnyet halt. — **Verseczen** Bajai Pál közkatona megszköött a századától és egy szénakazalba bujt, a hol több nap mulva találták meg összefagyva. A szökevény huszárnak mindkét lábát le kellett vágni. — **Győrött** Farkas Pál szeszgyári munkás oly szerencsétlenül bukott le a lépcsőről, hogy szörnyet halt. Holttestét a kórházba vitték. — **Adán** Csörgős János fiatal embert egy gép oly szerencsétlenül kapta el, hogy lábát összetörte. Haldokolva vitték a kórházba. — **Bozsokon** Szigeti Mátyás odaváló lakost megfagyva találták. Holttestét a kórházba szállították.

Kocsikiállítás. Ma veszi kezdetét Bodánszky Lipót helybeli kocsigyáros a lapunkban már több ízben jelzett kocsikiállítása, mely az Apáca-utcán végig a cég nagy kocsikészletét fogja bemutatni, mire a vevő és az érdeklődő közönségnek figyelmét újlag felhívjuk.

Kakadu- és papagáj-színház. Vasárnap f. hó 17-dikén délután 3 órakor egy egészen különleges színtársulat tartja előadását a »Fekete Sas« szálloda nagytermében. Ugyanis egy kakaduk és papagájokból álló művész faj fogja a nagyváradit t. cz. közönség előtt bizonyítani, hogy mennyi művészi talantum rejlik a szárnyas világ egyes képviselőiben. A lapunk mai számában közölt hirdetés erre vonatkozólag bővebb felvilágosítást ad.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár elé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Ermihályfalváról 8-15, 9-22	Ermihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Vidéki levelezés.

Debreczen, március 15.

Debreczenben kiváló emlékünnepelet rendeztek a katolikus felső leányiskola növendékei. A műsor a következő volt:

1. »Hymnus« énekelték az összes növendékek.

2. »Március 15.« irta és felolvasta: Stenczel Vilma, II. o. növ.

3. »A gólyához«, irta: Tompa Mihály; szavalt: Fekete Erzsike, I. o. növ.

4. »Tavaszbredés«, daljáték zongora kísérettel; szövegét Váradi Antal, zenéjét Erney J. irta. Előadták:

Tavaszbredés: Wilhelm Irma, II. o. n.

Fecskék: Fekete Erzsike, Fried Lila, Bernáth Margit, Goldstein Jolán, Kelemen Mariska és Grünwald Berta, I. o. n.

Hóvirág: Papp Emma, II. o. n.

Ibolya: Fábian Mariska, Kohn Emma, II. oszt. növ.

Nefeletj: Schwalb Teréz, II. o. n.

Liliom: Schwalb Teréz, II. o. n.

Orgonavirág: Fábian Juliska I., Friedmann Eszti II. o. n.

Kököresin: Dózsa Kornélia, Schultze Dóra, Schäringer Gizella és Térei Emma I. o. n.

Rózsa: Polák Laura.

5. Beszélgetés a hazaszeretetről. Előadták: Fábian Juliska, Goldstein Jolán I., Meinärtz Ilona és Schwalb Teréz II. o. n.

6. »Tavaszkor«, irta: Beethoven; énekelték az összes növendékek.

7. »Az uri hölgyhöz«, irta: Vörösmarty Mihály; szavalt: Troján Gizella, II. o. n.

8. Szózat, énekelték az összes növendékek.

Ott vott e diszelőadáson színe-java a deb

reczeni kath. intelligenciának s szinte elbűvölve élvezte azt. Tény, hogy a siker, amit ott felmutattak, bámulatos. S méltó dicséret és elismerés illeti az iskola lelkes és kitartó vezetőit, kik annyi fáradságot tudtak áldozni az eredmény biztosításáért. Mellesleg megvalljuk, jól esik nekünk, hogy a vezetők között találjuk Widovich Gizella kisasszonyt is, városunk szülöttjét, mint a felsőbb osztályok egyikének tanárnőjét.

Annyi bizonyos, hogy kevés iskolánk van, a hol annyi lelkesedést, annyi érzéket és fogékonyságot tudnának önteni a növendékek lelkébe a haza iránt és a művészet iránt, mint a debreczeni katolikusok felső leányiskolájában.

Bihar, március 15

Beeses lapját van szerencsém a következő dolgokról tudósítani:

Biharon az ártézi kut ügye megbukott. — Ugyanis egy éve, hogy az itteni képviselő testület egy vállalkozóval szerződésre lépett egy ártézi kut furása érdekében. A furatás meg is történt 150 méter mélységre, de eredménytelenül, mert vizet nem kaptunk.

Most, folyó hó 13-án a kutnak tovább furatása ismét képviselőgyűlés jött egybe, kérdés tárgyává tették a kutnak további furatása. — Azonban az ülés, — melyen Nagyváradról is jelen volt több intelligens egyén, köztük a központi járás főszolgabírája is, — kimondta azt, hogy a kut furatását elejti, nem szavazza meg.

Több argumentum tétetett ellene az intelligencia részéről. Volt aki azzal argumentált, hogy azért nem kaptunk vizet, mert szűk kaliberű csöveket használt a vállalkozó, a másik meg, nincs szüksége Biharnak ártézi kutra, mivel elég jó vize van, (pedig dehogy van, viz ugyan volna, de egészségtelen.) A harmadik meg, mert nem viseltetik bizalommal a cég iránt,

Igy történt azután, hogy a mindnyájunktól óhajtván várt jó ivóviztől el kellett esnünk, mert leszavazták, még olyanok is, akik első alkalommal mellette szavaztak, ma meg ellene.

Dr. Péchy Károly köri orvos hiteles adatokkal mutatta ki, hogy a cég, amely itt furatott, eddig az országban 150 ártézi kutat furt; legközelebb egyet B.-Diószegen is, hol 83 méterre kapott vizet, mely másodpercenként 90 liter kltünő vizet szolgáltat, s ez belekerült mintegy 900 frtba.

Hogy itt nem kaptunk vizet 150 mre, annak nem a cső kalibere, sem nem a vállalkozó az oka, hanem a talajviszonyok, minden hasztalan volt. A kut eddigi furatásával eltemetett vagy 700 frt. A gyűlés elhatározta azt, hogy majd máskor fognak határozni,

Pedig hát, bátran elmondhatjuk, miszerint a közönségnek rendes, vederrel ellátott kutja nincs, annál kevésbé van egészséges ivóvize, node nálunk minék is, hisz Biharon, mint a gyűlésen egyik képviselő földbirtokos ember mondá: az egészség ugys dühöng.

Ezt óhajtottam b. lapja számára megírni.

r. l.

EGYLETEK.

Biharmegyei gazdasági egyesület Nagyváradon.

50/1805. szám.

Gyűlési meghívó.

A biharmegyei gazdasági egyesület folyó évi március hó 20-án délután 3 órakor Nagyváradon a vármegyeház nagy termében tartja meg rendes évi közgyűlését; folyó évi március 19-én délután 3 órakor pedig az egylet hivatalos helyiségében az egylet igazoló-választmány tart gyűlést, mely gyűlésekre az igazoló-választmányi tagokat, illetve az egyleti tagokat tisztelettel meghívjuk.

Választmányi gyűlés tárgyai.

1. Földmivvelésügyi miniszter leirata a kender termelésre vonatkozólag.
2. Földmivvelésügyi miniszter a magyar-

óvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomásnál fennálló, a növényfeleség azonosság megállapítására szolgáló intézmény szabályzatát megküldi.

3. Földmivvelésügyi miniszter a kolozsvári főügyészség 1895. évi fűzfavessző szükségletét megküldi.

4. Földmivvelésügyi miniszter Ásványi Lajosnak »Vörös lóhere« termeléséről szóló munkáját megküldi.

5. Földmivvelésügyi miniszter tudatja, hogy Ruszt város határából a szőlővessző szállítást betiltotta.

6. Beöthy László főispán az egyletnek köszönetet mond a hesseni légy elleni védekezés iránt kifejtett tevékenységeért.

7. Az országos magyar kölesönös hirtosító szövetezet az egylet támogatását kéri.

8. Országos gazda-kondresszus elnöksége a Budapestén május 19—23-án tartandó országos gazdakongresszusra meghív.

9. Országos gazdasági egylet a Budapestén ápril 5., 6. és 7-én tartandó állatvásár tervezetét megküldi.

10. Országos gazdasági egylet a Budapestén ápril 18—21-én tartandó Luxus lóvásár tervezetét megküldi.

11. Országos kertészeti egyesület köszönetet mond az egyletnek s a múlt évben Nagyváradon rendezett kertészeti kiállítás díjára 40 koronát adományozott.

12. Felső-tiszavidéki gazdasági egylet a mezőgazdasági bizottság szervezése iránt a Szabolcs vármegyéhez beadott kérvényét megküldte.

13. Esztár község kérvénye egy bika vásárlása iránt.

14. Az elnökség jelentése az egylet múlt évi működéséről.

15. Számvizsgáló bizottság jelentése.

16. Az 1895. évi költségvetés.

17. Beöthy Sándor és Straus Vilmos tag-ságukról lemondanak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Elnökségi jelentés az egylet múlt évi működéséről.
3. Számvizsgáló bizottság jelentése.
4. Az 1895. költségelirányzat.
5. Elnök, 2 alelnök és 48 választmányi tagnak választása.
6. Netáni indítványok.

Nagyvárad, 1895. évi március hó 12-én.

Sabó József,
egyleti elnök.

Meghívás. Felkérem a kereskedő ifjak köre t. választmányi tagjait, hogy a ma szombat este fél 9 órakor megtartandó választmányi gyűlésen okvetlen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárgya: Az új helyiség kibérlése és folyó ügyek. Kiss Károly, alelnök.

Március 15.

Este 8 óryknr a Zöldfa szálloda nagy termében kedélyes vacsorára gyűltek össze a negyvennyolcas párt tagjai.

A terem hátulsó falán izlésesen csoportosított draperiak és zászlók között Kossuth Lajos olajfestésű arcképe volt felfüggesztve.

A vacsorán meglehetősen nagy számú közönség gyűlt össze, mely a legvidámabb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt. Az estélyt megelőzőleg az iparos ifjak dalköre énekelték el a szózatot s Déry János megnyitó beszéde után Tóth József ref. segédlelkész tartott nagy hatást keltett beszédet, melyben a márcziusi eszméket méltatta. Ir czkovic s János Tóth Kálmánnak »Előre« című költeményét szavaltta. Majd az iparos-dalkör a »Marseillaise«-t adta elő. Fehér Dezső Kossuth Ferencznek a »Nagyvárad«-hoz intézett levelét olvasta fel, melyet Kossuth a nevezett lap felkérése folytán irt, hogy azt mai számukban közzé tehessek.

Ezután Tóth Ferencz joghallgató Jakab Ödönnek »Márczius 15.« című hangulatos költeményét szavalta el nagy tetszés mellett. Tóth József »Márczius 15-ike« című költeményét szavalta el, mely után a dalárda még több hazafias éneket adott elő. Befejezésül Kocsán János »Márczius 15-én« című ügyesen megírt ódáját szavalta el rendkívüli tetszés mellett.

Az estélyen felköszöntőkben sem volt hiány. Sulyok István a 48-as eszmék megvalósulására emeli poharát, Papp Károly a 48-as honvédeket éltette, Serényi Gusztáv a függetlenségi eszmék barátait, Szokoly Tamás a jelenlevő hölgyeket, Fekete László pedig az ifjuságot.

A kedélyes estét hajnalig tartó tánc követte.

REGENY-CSARNOK.

Inkognitó.

Jüngst A. elbeszélése. (13)

Fordította: Bércziházi Bérczy Margit.

A két hölgy elhagyva az országutat, egy keskeny gyalog ösvényre tért, mely a majorházhoz vezetett.

A veteményes kert kerítéséhez közeledve egy hangos »jodler« hangzott fel, s amint megfordultak, a professzor alakját látták súlyosan megrakva, amint előjött a Croda rossa egy melléklangjából.

— Nem merek hinni szemeimnek! — kiáltá könnyű nyári kalapját lebegtetve. Hogyan kerülnek ide ezen mellékvölgybe?

— A forráság szomjassá tett, — felelé gyorsan Hella, mivel látta, hogy Schönfeld kisasszonynak nyelve hegyén lebeg a »hercegnő« szó. — Most pedig azt nézzük meg, kaphatnánk-e egy pohár tejet ezen paraszt házban?

— Minden bizonynyal; én már gyakran tértem be a derék paraszt emberekhez, a valódi német hegylakók eme utolsó sarjaihoz.

Igy szólva a vándor egészen közelükbe ért. Udvarias meghajlással bocsátá be a hölgyeket a rácsos kapun. Három nyomoruságos tábla saláta fejekkel s más zöldséggel, egy pár tulipán s rózsafa, ez volt az egész kert.

Hella elmosolyodott, midőn pompás parkjára gondolt. A ház előtti padon egy ősz anyóka sütkérezett; lábainál, egy öreg házi eb hunyorgatá álmosan szeméit. Másutt semmi élet, köröskörül semmi nesz, semmi nyom, egy emberi hang sem.

Az öreg a léptek zajára fölemelvén fejét, kérdé:

— Te vagy itt Náni?

— Én vagyok anyóka. — mondá Stetten gyorsan hozzálépve — a bányász a hegyből.

— Tudom, tudom, — intett az agnő. — de kije ez itt? — bamba tekintetét Hellára veté, — felesége?

— Nem, anyóka.

— Kedvese?

— Nem, nem! Egy fiatal hölgy barátnéjával, két urihölgy, kik a messze távolból jöttek, hogy hegyeit lássák.

— Hogyan egy fiatal személy, ki magában utazgatik a távolban? — Az öreg fejét rázva mondá:

— Az nem jó, óh az nem jó uram!

Egy pillanatig hallgatott, majd rekedt sutogással folytató:

— Lássá, az én Nánim is oly szép fiatal volt, mint ez a kis leány ni, — ismételten a hercegnő felé intett, — s én szerettem, mint mást senkit a világon. De Náni a völgyet szüknek, a házat alacsonynak találta, s elment a távolba; de nem tért vissza többé soha, soha. Hallja uram soha!

S kétségbeesett zokogással rejté arcát kötényében. A professor egy magyarzó mozdulatot téve a homlok felé, másra akarta terelni a felizgatott öreg gondolatait s kérdé:

— Nincs itthon a huga anyóka, vagy a Pepi?

De az agnő nem hallá a hozzá intézett kérdést, csak gépiesen ismétlé:

— Soha, soha.

Hella részvétellel telve hajolt hozzá:

— Legyen türelemmel, talán holnap fog jönni.

Az öreg leengedé kötényét, s vizsgálódva tekintett vigasztalójára.

— Igazán gondolja, igazán? De mindjárt elcsüggedve tévé hozzá: nem, nem jó vissza. En már oly sok napon keresztül ültem itt; a nap feljött, s ujra lement, de Nánim sohasem jött.

A hercegnő ki már nem tudta mit kezden, kéréleg tekintett kísérőjére, Ez barátságosan tévé kezét a szerencsétlen vállára s oly biztató gyöngéd hangon szólott hozzá, amint ezt a hölgyek annak előtte soha sem hallották tőle.

— Anyám, hiszen csak tudja még, mit mondott Dániel testvér, midőn vele nemrég itt voltam? Nem emlékezik már? Az Isten a jó pásztor, ő egyszer összegyűjti minden bárányát, kik elszórva vannak a világon, s akkor Nániját is viszont fogja látni. Így mondta Dániel testvér, s ki tudná ezt, ha nem egy olyan ájtatos szent ember, mint aminő a kapuczinus testvér!

— Mondja még egyszer uram, — könyörgött az öreg, — úgy jobban megértem.

Stetten türelmesen ismétlé a testvér szavait...

— Igen, igen, — bólinta az öreg, — így volt, így mondta ő. Akkor nyugodt is voltam két napig, de aztán ujra jött először itt, — s kezét szívére tévé, — aztán itt, — s homlokára mutatott, — s azóta megint csak jajgatni tudok: Nánim, az én Nánim!

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A László-malom ügye.

Budapest, márcz. 15. (Saját tudósítónk táv.) Fővárosi pénzügyi illetékes körökből, egészen megbízható forrásból veszem a következő tudósítást: A nagyvárosi László-malom főszámoló bizottságának két kiküldötte napok óta Budapesten tartózkodik a malom fővárosi hitelezőivel való kiegyezés céljából. A kiküldötteknek sikerült tapintatos eljárásukkal a budapesti hitelezőkkel elfogadtatni előterjesztésüket. A kiegyezés ma megtörtént és a kiküldöttek már utban vannak Bécs felé, hogy az ottani hitelezőkkel is remélhetőleg hasonló eredménnyel végezzenek. Ez után az egyezés után valószínű, hogy a nagyvárosi hitelezők nem fogják továbbá nehézmények támadásával a malom üzenbevételét akadályozni. Az itteni pénzügyi belátta a kiküldöttek előterjesztésének alaposágát, mely szerint úgy a város, mint Biharmegyének első rangú érdeke, hogy a malom ismét üzembe vétessék nemcsak a kereset nélkül maradt munkások és a város megesáppant bevételei, valamint az egész megye pénzügyi viszonyainak szempontjából.

A hadsereg fő-felügyelői állás.

Budapest, márcz. 15. (Saját tud. táv.) Az Albrecht főherceg halálával megüresedett hadsereg főfelügyelői állást Ő Felsége bécsi értesülés szerint nem fogja betölteni, hanem e helyett három katonai felügyelőt nevez ki, a kik mozgósítás esetén seregevérekké lesznek. A három új állásra állítólag Schönfeld báró, Windischgrätz herceg és b. Appel vannak kiszemelve.

Márczius 15-ike a fővárosban.

Budapest, márcz. 15. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt 11 órakor a tudomány-egyetem ifjusága diszülést tartott, melyen Kosuth Ferencz is megjelent és hosszabb beszédben buzdította az ifjuságot, hogy lépjen a tettek mezejére és segítsen a

haza függetlenségének kivívásában. Majd Madarász és Helfy képviselők beszéltek.

Délután pedig 3 órakor az Egyetem-téren volt a gyülekezés, honnan a menet a Petőfy szoborhoz indult.

A földmivel. miniszter a királynál.

Budapest, márcz. 15. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt 11 órakor király Ő Felsége gr. Festetich Andor földmívelésügyi minisztert kihallgatáson fogadta.

Fenyegetett érsek.

Budapest, márcz. 15. (Saját tudósítónk táv.) A turini érsek, Riccardi, anarchista körökből zsaroló levelet kapott, melyben a levél írója azzal fenyegeti az érseket, hogy palotáját a levegőbe röpítik, ha csak nagyobb pénzüsszeg fizetésével meg nem váltja magát. A levelet egy foglalkozás nélküli közműves írta, kit a rendőrség elfogott.

Árvizek.

Budapest, márcz. 15. (Saját tudósítónk táv.) Az elmúlt héten a Dunának felső és alsó medencéjében igen sok hó esett, minek következtében a vizállás a Dunán mindenütt emelkedő. Hasonlót jelentenek a Dráva, Száva, Rába, Mura, ugyszintén a Temes és Béga vonaláról. A Körösök, a Fehér-Körös kivételével, apadnak.

A német császár fia beteg.

Budapest, márcz. 15. (Saját tudósítónk táv.) Joachim herceg, a német császár legifjabbik fia, vakbélgyulladás következtében súlyosan beteg.

Angol-indiai háboru.

Budapest, márcz. 15. (Saját tud. távirata.) A briti-indiai kormány Umrekán ellen 15 ezer embert összpontosított és már Chitra feladásának követelésével ultimátumot is küldött.

Kasszabetörés Brüsszelben.

Budapest, márcz. 15. (Saját tudósítónk táv.) Az elmúlt éjjel Belgium fővárosában a nemzetközi kasszabetörő banda új életjelt adott magáról. Egy banküzletbe törtek be és 70 ezer frank bankjegyeket és 400 ezer frank értékű belga járadék-papírt lopták el.

Bismárk 80-ik születésnapja.

Budapest, márcz. 15. (Saját tudósítónk táv.) A berlini szeniórok konventjében élénk vita volt a Bismarck herceg születésnapja alkalmával tervbe vett üdvözlés ügyében. A centrum, a szabadelvű néppárt és a szocialisták ellenzték az üdvözlést.

Kiviteli tilalom.

Budapest, márcz. 15. (Saját tud. táv.) A svájcei kormány a száj- és körömfájás alapján eltiltotta az osztráh-magyar monarchiából a szarvasmarha bevitelt.

Közgazdaság.

Nagyvárosi országos sertés vásár.

Ma kezdődött meg s mondhatni be is végződött az orsz. sertésvásár.

A felhajtás a múlt és más évek hasonlóságában megtartott vásárokhöz arányitva: csekélynek mondható.

Felhajtatott mintegy 24000 drb, ebből eladatott 21357 drb.

Daczára, hogy a felhajtás csekély volt s nagy számmal jelentkeztek a kitünő vételkedvben lévő vevők, — az árak nyomottak, olcsók voltak.

Eladattak:

Egy éves és másfél éves süldők páronként 140—180 kilogramnyi súlyban kilónként 34—37

kr, könnyebb 2-od osztályu süldök kilóként 28—33 kr árban a szokásos 4 száztóli levonása mellett.

Nagyobb falkákat vásárlók a következő helyekről jöttek: Győr, Kőbánya, Szeged, Szabadka, Elek, Vác, Bajmok, továbbá Ujvidék, Cegléd, ZomLor, Kecskemét, Debrecen, Nagy-Kőrös, Jászberény, K.-Ujzállás, Tatatóváros, Humpolec (Csehország), Békés, Dolova, Deliblat (Temesm.) stb.

Legtöbb szállított Győrbe mintegy 3000, Kőbányára 2700, Szabadkára és Szegedre pedig 2000—2000 drb.

Az eladók között háromnegyed rész bihar-megyei volt ezenkívül kisebb-nagyobb falkák szállítottak a következő helyekről:

M.-Szalka, Nagy-Károly, Matócs, Debrecen Miskolc, Micske (Aradm.), B.-Hunyad, Csaki Gorbó, Szilágy, Nagyalu. Sz.-Somlyó, Rémer Kecskemét, Illyésfalv, Zilah, Naprael, Ny.-Medgyes, Ardó stb.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatalától.

3267/1895. r. kpsz.

Hivatalos hirdetés.

Ezennel közhírré teszem, hogy a szokásos tavaszi lóvizsgálat az egész város területén, a következő sorrendben fog megtartatni.

Folyó évi márczius hó 31-én reggeli 8 órától kezdve lehetőleg déli 12 óráig, a helybeli lóvásártéren megvizsgálatnak a nagyvárad-ujvárosi, külvárosi, és várad-olaszi városrészbéli és f. évi április hó 7-én ugyancsak reggeli 8 órától kezdve déli 12 óráig, a v.-velencei rendőrségi laktanya udvarán megvizsgálatnak a Nagyvárad-váralja, Csillagváros és várad-velencei városrészbéli lótarló gazdák lovai.

Folyó évi április hó 14-én ugyancsak a lóvásártéren pótvizsgálat fog tartatni az összes városrészből, a rendes vizsgálatokról bármi okból elmaradtakra vonatkozólag.

Felhívom tehát az összes lótarló gazdákat, hogy a fenti időben és helyen lovaikat megvizsgáltatás végett annyival is inkább állítsák elő, mert ellenkező esetben a lovak kényszer előállítására fog elrendelteni, és ez esetben a tulajdonosok nemcsak ezen kényszer előállítás költségeiben, hanem minden elő nem állított ló után 10—100 frtig terjedhető pénzbírsággal is fognak sújtatni.

Nagyvárad, 1895. márczius 13-án.

Hj. Rimler Károly, s. k.
rendőrkapitány.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. márcz. 14.

I. Készaru üzlet. A mai készbuzautizlet igen korlátozott maradt és változatlan árak mellett alig 14.000 q. hazai buza képezte a forgalom tárgyát.

Idegen buzákból nem volt forgalom.

Rozs irányzata szilárd, az árak 5—10 krral javultak. Jó minőségű áru 5.80 frton kelt el helyben.

Árpa irányzata változatlan.

Tengeri irányzata szilárd.

Zab irányzata szilárd. Elkelt: 200 q. 6.75 frt, 100 q. 6.70 frt. 100 q. 6.62½ frton készpénzfizetés ellen.

Mai hivatalos jegyzések effektív árakban.

		B u z a		100 kgr. ára		100 kgr. ára	
		Műnős. súly, hektól.	frttól	frttól	Műnős. súly, hektól.	frttól	frttól
F a j							
Bánsági	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	6.55	6.60	79	6.60	6.65
"	uj	80	6.65	6.70	81	6.70	6.75
"	uj	82	6.75	6.80			
Tiszavidéki	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	6.60	6.65	79	6.65	6.70
"	uj	80	6.70	6.75	81	6.75	6.80
"	uj	82	6.80	6.85			
Pestvidéki	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	6.55	6.60	79	6.55	6.60
"	uj	80	6.65	6.70	81	6.65	6.70
"	uj	82	6.75	6.80			
Fejérmegyei	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
"	uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
"	uj	82	6.70	6.75			
Bácskai	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	6.60	6.65	79	6.65	6.70
"	uj	80	6.70	6.75	81	6.75	6.80
"	uj	82	6.80	6.85			
Román	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	—	—	79	—	—
"	uj	80	—	—	81	—	—
Szerb	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	—	—	79	—	—
"	uj	80	—	—	81	—	—
Bolga	uj	74	—	—	75	—	—
"	uj	76	—	—	77	—	—
"	uj	78	—	—	79	—	—

II. Határidő üzlet. Amerikában kisebb mérvű reakció állván be, nálunk is esendesebb hangulat volt észlelhető és az árak 2—3 krral megesapantak. Délután azonban a kép teljesen megváltozott. Berlin 1½ márknyi áremelkedéssel lepte meg a faisúróket, egyúttal Bécsből nagymérvű vételi megbízások érkezvén, nálunk rohamos áremelkedés fejlődött élénk üzletmenet mellett. Buza 8.10 krral, rozs 6—8 krral, tengeri 5—7 krral, zab 20—22 krral emelkedtek és mindvégig hausse irányzatot követtek, zabban tömördek fedezési szükséglet létezik és a kontremine nagy veszteséggel fedezi kötéseit.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.72—6.84 frt, buza őszre 7.06—7.17 frt, rozs tavaszra 5.60—5.66 frt, tengeri máj.—jun. 6.34—6.40 frt, zab tavaszra 6.18—6.40 forint, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 10.70—10.85 forint.

Sertés-üzlet.

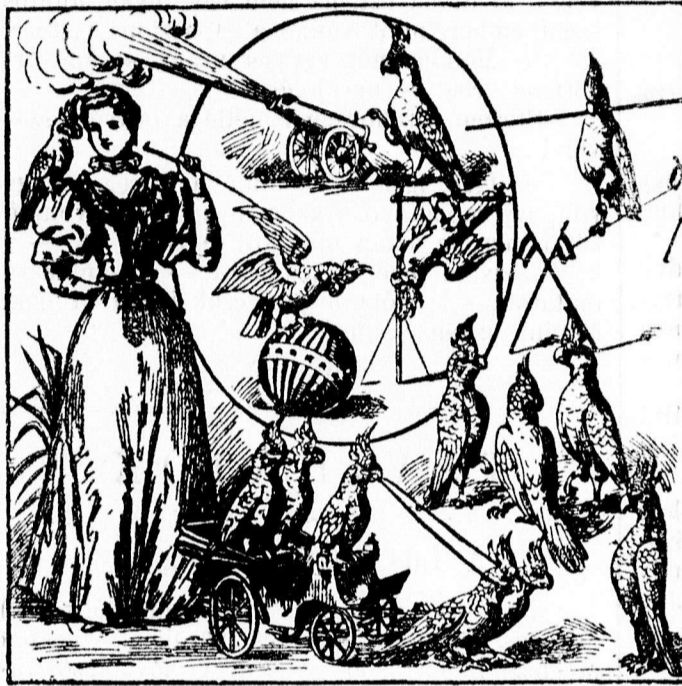
Kőbánya, márcz. 14. Készlet: 119.564 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 46—47 kr.; közép: 46—47 kr.; süldő kövér: 48—49½ kr.; sovány: 46—47 kr.; Román: —; Szerb kövér 46—46 kr.; könnyű 44—45 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. márcz. 15-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	124.25
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4½%	—	—	—	127.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2½%	—	—	—	104.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	161.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	153.50
Oszták járdék papírban	—	—	—	101.25
Oszták járdék ezüstben	—	—	—	101.25
Oszták járdék aranyban	—	—	—	125.—
Oszták korona járdék	—	—	—	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	157.25
Oszták-magyar bankrészvény	—	—	—	1070.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	465.50
Oszták hitelintézet részvény	—	—	—	397.25
Oszták-magyar államvasúti részvény	—	—	—	412.25
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	977.—
Német birodalmi márka	—	—	—	60.30
London vista	—	—	—	123.30
Paris vista	—	—	—	48.85
20 márkás arany	—	—	—	12.06

„Noch nie dagewesen!“

Csak egy előadás! a »Fekete Sas« szálloda nagytermében vasárnap, márczius hó 17-én d. u. 3 órakor

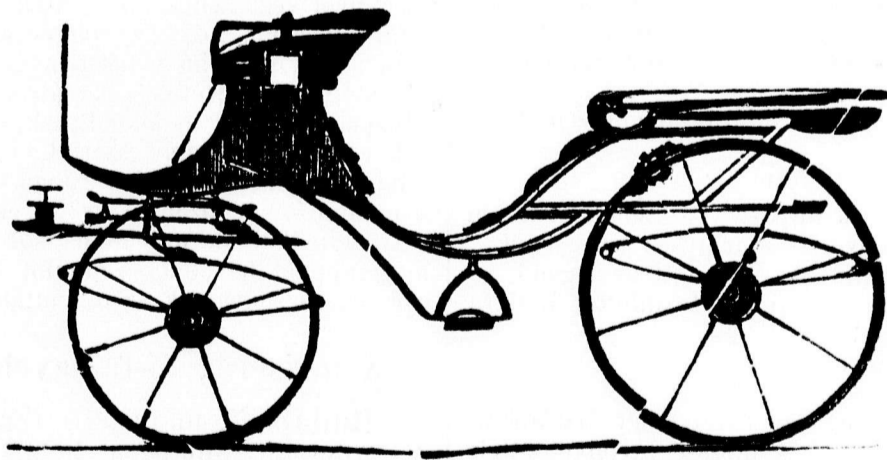
kakadu és papagáj

színház-társulat által.

Helyárak: I—IV. sor 50 kr., IV. sortól kezdve 40 kr., állóhely 30 kr. Gyermekek és deákoknak szelvénynyel: I—VI. sor 30 kr., VI. sortól kezdve 20 kr., állóhely 15 kr.

Jegyek előre válthatók: szombaton d. e. 10-től d. u. 2 óráig és vasárnap d. e. 10 órától kezdve az előadásig a »Fekete Sas« szálloda nagyterem bemenetnél. A tisztelt közönség kéri előre váltani a jegyket, hogy nagyobb tolongásnak a pénztárnál eleje vételessék.

Kocsi-kiállítás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó hó 16., 17. és 18-án az Apáca-utca hosszában hatóságilag engedélyezett nagy kocsi-kiállítást rendezek, melyen saját gyártmányú mindennemű diszes, könnyű és erős szerkezetű kocsikat szíves megtekintés végett közszemlére bocsátok, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom.

Egyúttal értesítem a t. ez. közönséget, hogy gyáramban a téli időszakban összes személyzetemet foglalkoztatva, oly nagy választéku raktárt állítottam össze a tavaszi és nyári szükséglet fedezésére, melylyel egyetlen vidéki kocsigyár sem rendelkezik, vagyok tehát abban a helyzetben, hogy nagy kiállítást rendezhetek és gyártmányaimat jutányos áron adhatom.

Azonkívül van gyáramban még nagy készlet munkában lévő szekér és kocsi, melyeknek tiszta nyersanyagáról (száraz és elsőrendű kőrifa), a t. ez. látogató közönség meggyőződhetik és így egész bizalommal hozzám fordulhat bevásárlásait eszközölni.

Kiváló tisztelettel

BODÁNSZKY LIPÓT,

kocsigyáros.

(64) 2—1